

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Jan Górowski

SSN Paweł Grzegorzczak (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku „B” Spółki Akcyjnej w W.
przy uczestnictwie Prokuratora Prokuratury Rejonowej
w W. oraz Skarbu Państwa - Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej
Polskiej
o wpis do KRS,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 kwietnia 2018 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w W.
z dnia 6 listopada 2017 r., sygn. akt XXIII Gz [...]/16,

**oddala zażalenie i zasądza od wnioskodawcy na rzecz Skarbu
Państwa - Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 1200
(tysiąc dwieście 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy „B” Spółki Akcyjnej w W. od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 23 maja 2017 r., którym oddalono zażalenie wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 27 września 2016 r.

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 519¹ § 3 k.p.c. w postępowaniu rejestrowym skarga kasacyjna przysługuje jedynie od postanowień sądu drugiej instancji w przedmiocie wpisu lub wykreślenia z rejestru podmiotu podlegającego rejestracji. Wydane w sprawie postanowienia związane z przerejestrowaniem wnioskodawcy do Krajowego Rejestru Sądowego nie mieszczą się w tym katalogu. Uzasadnione było tym samym odrzucenie skargi kasacyjnej (art. 398⁶ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

Postanowienie Sądu Okręgowego wnioskodawca zaskarżył w całości zażaleniem, zarzucając naruszenie art. 398⁶ § 2 w związku z art. 519¹ § 3, art. 518, art. 367 § 1, art. 369 § 1, art. 391 § 1 i art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 326 § 1 k.s.h. Na tej podstawie wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dopuszczalność skargi kasacyjnej w postępowaniu nieprocesowym reguluje art. 519¹ k.p.c. Przepis ten normuje krąg orzeczeń zaskarżalnych skargą zarówno z perspektywy ich rodzaju, jak i charakteru sprawy oraz przedmiotu rozstrzygnięcia. Z punktu widzenia rodzaju rozstrzygnięć, do zaskarżalnych skargą kasacyjną należą wydane przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończące postępowanie w sprawie (art. 519 § 1 *in principio* k.p.c.). Rozwiązanie to odpowiada rodzajom rozstrzygnięć zaskarżalnych skargą kasacyjną w procesie (art. 398¹ § 1 *in principio* k.p.c.), z tym że miejsce wyroków zajmują postanowienia co do istoty sprawy, będące w postępowaniu nieprocesowym odpowiednikami wyroków.

Reguła ta dotyczy każdej sprawy, nie tylko spraw z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego, które zostały wymienione w wyrażającym tę zasadę art. 519 § 1 k.p.c., lecz także spraw z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli (art. 519¹ § 2 k.p.c.) oraz spraw rozstrzyganych w postępowaniu rejestrowym (art. 519¹ § 3 k.p.c.). Oznacza to, że inne orzeczenia niż postanowienia orzekające co do istoty sprawy, kończące postępowanie w sprawie, oraz zrównane z nimi postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku albo umorzenia postępowania, kończące postępowanie w sprawie, nie podlegają zaskarżeniu skargą kasacyjną, co w pełni odpowiada modelowi dopuszczalności skargi kasacyjnej przyjętemu w procesie.

Wnioskodawca zaskarżył skargą kasacyjną postanowienie Sądu drugiej instancji - Sądu Okręgowego, oddalające zażalenie na postanowienie Sądu pierwszej instancji - Sądu Rejonowego w W., którym odrzucono wniesiony przez wnioskodawcę środek odwoławczy od postanowienia Sądu pierwszej instancji. W zaskarżonym skargą postanowieniu Sąd Okręgowy uznał, że ze względu na charakter postanowienia wydanego w odpowiedzi na wniosek przez Sąd Rejonowy właściwym środkiem zaskarżenia było zażalenie, nie zaś apelacja, co w konsekwencji skutkowało uchybieniem terminowi do wniesienia środka odwoławczego.

Postanowienie takie nie jest postanowieniem orzekającym co do istoty sprawy, ponieważ nie rozstrzyga ono sprawy co do istoty, lecz dotyczy jedynie kwestii procesowej, jaką jest dopuszczalność środka odwoławczego w kontekście terminu do jego wniesienia w zestawieniu z charakterem zaskarżonego postanowienia Sądu pierwszej instancji. Wydane w postępowaniu nieprocesowym postanowienia sądu drugiej instancji prowadzące do odrzucenia środka zaskarżenia mogą być wprowadzone zaskarżalne do Sądu Najwyższego, właściwym środkiem zaskarżenia jest jednak w tej mierze zażalenie (art. 394¹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.), a ponadto nie dotyczy to postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji, taka zaś sytuacja wystąpiła w niniejszej sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2016 r., I UZ 16/16, niepubl.).

Nie miało przy tym znaczenia - na co wskazywano w zażaleniu kierowanym do Sądu Najwyższego - że zaskarżone skargą kasacyjną postanowienie zostało w ocenie wnioskodawcy wydane „w przedmiocie wpisu lub wykreślenia w rejestrze”. Jak już wyjaśniono, wbrew stanowisku wnioskodawcy, dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach rejestrowych zależy nie tylko od tego, aby postanowienie zapadło „w przedmiocie wpisu lub wykreślenia z rejestru”, lecz także od tego, czy postanowienie to można uznać za postanowienie co do istoty sprawy albo z nim zrównane.

Ubocznie należało dostrzec, że okolicznościach sprawy Sąd pierwszej instancji, po ocenie materiału sprawy, stwierdził brak zdolności sądowej po stronie wnioskodawcy i na tej podstawie odrzucił wniosek (art. 199 § 1 pkt 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.). W tym stanie rzeczy, jeżeli w ocenie wnioskodawcy Sąd pierwszej instancji błędnie odrzucił wniosek, ponieważ, rozpoznawszy istotę sprawy, powinien wydać postanowienie merytoryczne, to tego rodzaju uchybienie powinno być kwestionowane zażaleniem (art. 394¹ *in principio* k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.), o czym wnioskodawca został prawidłowo pouczony. Niezależnie od tego, w złożonym środku odwoławczym, określonym jako apelacja, wnioskodawca nie twierdził, że wydane postanowienie ma w istocie merytoryczny charakter, co uzasadnia zaskarżenie go apelacją, lecz kwestionował stanowisko Sądu Rejonowego co do braku jego zdolności sądowej.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw

a.ł.